

**KOHTUTE HALDAMISE NÕUKOJA
SEITSMEKÜMNE KUUENDA ISTUNGI
PROTOKOLL
(elektroniline)**

29. mai–6. juuni 2014. a

Osalejad:

KHNi liikmed: **Priit Pikamäe**, Riigikohtu esimees, kohtute haldamise nõukoja esimees
Villu Kõve, Riigikohtunik
Virgo Saarmets, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik
Tiina Pappel, Tartu Ringkonnakohtu kohtunik
Donald Kiijärvi, Tartu Maakohtu kohtunik
Piia Jaaksoo, Pärnu Maakohtu kohtunik
Indrek Teder, õiguskantsler
Meelis Erik, Harju Maakohtu kohtunik (*asendusliige*)

Protokollis: **Angelika Sarapuu**, Justiitsministeeriumi justiitshalduspoliitika osakonna õigusloome ja arenduse talituse nõunik

Algus 29. mail 2014. a

Lõpp 6. juunil 2014. a

Päevakorras on:

Nõusoleku andmine kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmiseks.

Kohtute seaduse § 40 lõike 2 alusel ja tulenevalt asjaoludest, et:

1. kohtute seaduse § 34 lõike 3 ja § 41 lõike 1 punkti 11 alusel kehtestab justiitsminister kohtute infosüsteemi registriandmete koosseisu ning nende esitamise korra kooskõlastatult kohtute haldamise nõukojaga;
2. uus kohtute infosüsteem rakendub ametlikult 01.07.2014. a;
3. kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmise määruse eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks infosüsteemi kasutavatele asutustele, sh kohtutele, 23.05.-06.06.2014. a;

kutsus Riigikohtu esimees kokku kohtute haldamise nõukoja erakorralise istungi. Erakorraline istung toimus elektroniliselt ajavahemikus 29.05.2014 – 06.06.2014. a.

Kiijärvi: Hääletan otsuse projekti „KHN annab nõusoleku kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmiseks.“ poolt.

Kõve: Toetan otsuseprojekti.

Pappel: Annan nõusoleku.

Saarmets: Hääletan kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmise poolt.

Pomerants: Nõus, kooskõlastan.

Teder: Kuna õiguskantsler näeb olulisi probleeme kavandatava kohtute infosüsteemi põhimääruse §-s 11, siis on ta muus osas nõusoleku andmise poolt, kuid antud normi osas vastu.

Olen mõneti mures eelnõu § 1 punkti 15 jj osas, millega muudetakse kohtute infosüsteemi põhimääruse §-i 11, nimetades selle normiks, mis reguleerib „Kohtumenetlusega seotud teabe avalikustamist“ ja millega muudetakse kohtumenetlusega seonduva teabe avalikustamise kohaks Riigi Teataja. Ennetavalt märgin, et loomulikult pooldan õiguslase teabe koondamist ühtsesse infosüsteemi ning plaanitav muudatus on sisuliselt igati mõistlik. Siiski näen mõningaid kitsaskohti.

Esiteks juhin tähelepanu sellele, et kõnealuse põhimõttelist tähendust omava normi asukoht võiks olla seaduses (nt menetlusseadustikes või kohtute seaduses), mitte määruses. Ka on kohtumenetlusega seotud teabe avalikustamist reguleeriva normi leidumine kohtute infosüsteemi põhimääruses minu hinnangul üllatuslik, st kohtumenetlusest huvitatu või menetlusosaline ei pruugi seda osata otsida infosüsteemi põhimäärust reguleerivast õigusaktist.

Teiseks kahtlen, kas kavandatav norm oleks kooskõlas menetlusseadustikega. Näiteks näeb põhimääruse muutmise määruse eelnõu ette, et Riigi Teataja võrguväljaande veebilehel avalikustataks ka kohtulahendite kuulutamise aeg. Seevastu näiteks kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 315¹ lõige 1 sätestab, et kohtuotsuse resolutiivosa kuulutamise ja kohtuotsuse pooltele kättesaadavaks tegemise aeg ning selle muutmise avaldatakse viivitamata pärast selle aja kindlaksmääramist kohtu veebilehel, mitte Riigi Teatajas. Sarnased normid tsiviilkohtumenetluse seadustikus (TsMS) on § 452 lõige 5 ja halduskohtumenetluse seadustikus (HKMS) § 173 lõige 4. Samuti näeb eelnõu ette Riigi Teatajas kohtuistungi toimumise aja ja koha avalikustamise. TsMS § 343 lõige 3 aga sätestab, et kohtuistungi toimumise aeg avaldatakse kohtu veebilehel. Sarnased normid on ka KrMS § 169¹ ja HKMS § 127 lõige 7. Määruse norme põhiseaduspäraselt tõlgendades võib iseenesest asuda ka seisukohale, et Riigi Teatajas avalikustatakse lisaks kohtu veebilehel avalikustamisele (nagu menetlusseadustikud nõuavad). See võib kaasa tuua aga segadusi ning avaldajale võimalik et ka topelt tööd ja eksimisvõimalusi.

Lisaks toon välja, et eelnõu § 1 punktis 4 peaks olema viide kohtute seaduse § 34 lõikele 4, mitte lõikele 3.

Jaaksoo: Hääletan otsuse poolt.

Pikamäe: Hääletan kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmise poolt järgmiste märkustega:

Eelnõu punkti 22 osas teeme ettepaneku täiendada kohtute infosüsteemi põhimääruse § 16 lõiget 1 kasutajaga „peaspetsialist“ või „spetsialist“. Praegu ei ole loetelus kasutajarolli, mis sobiks Riigikohtu õigusteabeosakonna peaspetsialistile. Riigikohtu ühinemisel kohtute infosüsteemiga on õigusteabeosakonna peaspetsialisti üks tööülesandeid Riigikohtu lahendite märksõnastiku täiendamine ja muutmine ning Riigikohtu lahenditele märksõnade ja annotatsioonide koostamine ja kohtute infosüsteemi sisestamine.

Eelnõu punktide 15-17 osas märgime, et nimetatud punktidega tehtavate muudatustega nähakse ette, et kohtuteavet avalikustatakse Riigi Teataja veebilehel. Kuna avaliku teabe seadusest tulenevalt on Riigikohtul veebilehe pidamise kohustus ning menetlusseadustikes on sätestatud kohtuteabe avalikustamine kohtu veebilehel või Riigikohtu veebilehel, siis teeme ettepaneku täiendada eelnõu seletuskirja nende punktide osas järgmiselt: „*Riigikohus jätkab oma veebilehel Riigikohut puudutava kohtuteabe (kohtuistungite toimumise aeg, lahendi kuulutamise aeg, kassatsioonkaebuse menetluse võtmise taotluse tulemus, Riigikohtu lahendid koos neile koostatud märksõnade ja annotatsioonidega) avalikustamist tulenevalt kohtumenetluse seadustikest (TsMS § 343, § 452 lg 5, § 679 lg 7, § 694 lg 1; KrMS § 169¹, § 315¹, § 349 lg 5, VTMS § 160 lg 7, § 2; HKMS § 127 lg 7, § 173 lg 4, § 209 lg 9; PSJKS § 62) ja avaliku teabe seadusest (§ 28 lg 1 p 29, § 31 lg 1).*“

Hääletustulemused

Poolt: 8

Vastu: 0

Erapooleitud: 0

Otsus:

KHN annab nõusoleku kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmiseks. KHN-i liikmed esitasid märkused kohtute infosüsteemi põhimääruse muutmise määruse eelnõu § 1 punkti 15 jj osas, millega muudetakse kohtute infosüsteemi põhimääruse §-i 11, ning eelnõu § 1 punkti 22 osas, et täiendada kohtute infosüsteemi põhimääruse § 16 lõiget 1 kasutajarolliga „peaspetsialist“ või „spetsialist“.

Angelika Sarapuu
Protokollija